

Re. 20.517

OLVASTÉRMI HASZNÁLATRA

OLVASTÉRMI HASZNÁLATRA

14997

054256

OMgKDK

Lgy

Re 20517

CSAK OLVASÓTERMI HASZNÁLATRA

NEHÁNY SZÓ

AZ

AGARAK FUTÁSÁRÓL

AZOK KÖZTI

KÜLÖNBSÉG MEGITÉLÉSÉRŐL,

BIRÁK

KÖTELESSÉGEIRŐL, KELLÉKEIRŐL.

IRTA

RETSKI ANDRÁS.

PESTEN.

NYOMATOTT LANDERER ÉS HECKENASTNÁL.

1851.

Hinni, — vagy fogadni.
Fuss, — vagy fizess.

Leltár
1983

ORSZ. MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVTÁR
LELTÁRI SZÁM:
64.234

LELT. 1983

DÉSI IMRE

BARÁTOMNAK.

1. §.

A' magyar nemzetet hiven jellemző lovagias időtöltéseknek egyik legnemesbike : az agarászat.

E' szintolly kedélyes, mint magasztos czélzatu vállalat, köznapi szemüvegen át igénytelennek látszik ugyan, hanem valódilag felfogva sok fáradalommal, szenvedélyes kitörésekkel 's lelki levertséggel van összekötve.

Közéletünk megszűnte 's a' társalmi viszonyok változta által, e' közérdekü vállalat is magánkörökre szorittatván : bár erkölcsi tekintélye bomlásnak indult; külalakja és kellemei mindenesetre megérdemlik, hogy kellő tökélyre emeltessenek, hogy így azon zavarok és kellemtlenségek, mellyek az agarászat alkalmával elő szoktak fordulni : elhárítassanak.

Szükségesnek véltem tehát egy pár sort írni, részint szavamat beváltandó, részint pedig, hogy egy básist fölállítsak, melly alapelveimül és másoknak tanuságul szolgáljon.

E' pár sorok által tudom, hogy e' sok nehézségekkel járó tárgy kimerítve nem leend, hanem legalább azon lényeges okokat, mellyek e' derék mulatságra vonatkoznak, elősorolni szükségesnek láttam.

Az okok következök :

1-ör. Minden nyúlhajtás különböző futást idéz elő; — és a' nyulak, idő- 's hely szerint változtatják futásukat.

2-or. Majdnem minden agarász más pontról néz.

3-or. Optikai csalódásnak van kitéve az agarász-szem.

4-er. Az agarak ritkán választatnak characterökre együvé, — és

5-ör. Kevés ember láthat végig minden hajtást.

Ezek azon nehézségek, mellyek a' legtapasztaltabb agarászt is gyakran tévedésbe hozzák, a'

kevesbet hozzá értőket pedig tökéletes zavarba ejtik.

2. §.

Mielőtt először is a' legjobb agarakat, a' legjobb nyulakkal kísérténém — tapasztalásom után theoriában megfuttatni, szükségesnek vélem az agarakat kétfelé osztályozni.

Jó agár, véleményem szerint, kétféle lehet, t. i.: sebes és gyözös (Mondják némellyek, hogy sebes- és gyözösnek kell együtt lenni a' jónak, ilyen azonban nincs, — én legalább soha sem láttam).

Ujra megemlítem, hogy én mindig a' legjobb agarakat értem, a' legjobb nyulakkal együtt futni, 's azt is Pestmegyében — ha lehet homokgyepen — pihent, tökéletes ép agárral első nyúl, novemb. 20-tól apr. 20-ig, ha elkészt süldő vagy hasas nyúl nem kelt, (mivel illy esetben állításim nem állanak) elegendő térségen, — melly 1500 ölnél kevesebb nem lehet.

3. §.

Sebes agár tehát az, melly minden nyulat — bárhol — egyszer, kétszer utólér; még pedig olly formán, hogy az elindulási ponttól számítva, azonnal észrevehetőleg haladjon a' nyúlhoz, — ha az 100 lépésen sokkal alól nem kelt; — és ezen futását úgy tegye, hogy a' 100 lépésre felkelt nyulat 500 ölre okvetlen beérje, 's midőn már 4—5 lépésre jutott hozzá, magát reá hajintsa (vagy schwunggal vágja meg).

Ha pedig 100 lépésnél messzebb kel a' nyúl, minden 100 lépésre 200 ölet számítsunk.

E' szerint a' 200 lépésre felkelt nyulat 700 ölön; a' 300 lépésre felkeltet 900 ölre köteles az agár utólni. Ezen felül a' nyúl, már vagy be nem mutatható, vagy a' sebes agár veszíti felső futását. Mivel szerintem 1000 ölön felül megszűnik a' sebes agárnak souverain futása.

Ellenben, ha 50 lépésre kelt fel a' nyúl, nem elég 250 öl a' beérésre, annyival kevesbé 125 öl a' 25 lépésről felkeltnék. Minél közelebb kel fel t. i. a' nyúl és hallja a' robajt, kiabálást —

az agár zilalását; annál inkább összeszedi minden erejét 's életét megmenteni készülvén, izmait még fektében a' legnagyobb ugrásra huzza fel; a' lavirozásra nincsen ideje, mi a' messzebb kelt nyulaknál majdnem mindig megtörténik. — E' miatt kell a' sebes jó agárnak a' messze felkelt nyulat vonfleck közelíteni, míg a' közel felkeltnél kevésbé distancirozni is megengedik neki, mivel a' készületlen agár egy darabka földet kíván, míg a' felső futásába jöhet.

4. §.

Lássuk mi történik, midőn ilyen agár magába hajt. — A' beéréstől — ha az 500 ölnön történt — végtelen sebességgel fogja 800 ölig érni a' nyulat, azután a' forgatások ritkulnak, az agár szaladása lankad, 's 1500 ölnél már nem éri a' nyulat, a' szaladás azonban akkor is arányos és szíves leend, de elmarad az agár 20—25 lépésre. A' 2000 öles hajtásnál már 50—60 ölre marad az agár, de ugyanazon a' ponton fog beszaladni a' mentőhelyre, a' mellyen a' nyúl.

Illyen a' jó sebes agár. Illyennel nem commendálo m legjobb győzödet is megfuttatni, mivel 800 öles hajtásnál csak vak szerencséből fordít agarad.

Illyen agár ritka . . . Fekete földön legtöbb élvezetet nyújt. Gyenge agarász-időben, mint héja a' csirkéket, úgy kapkodja fel a' nyulakat. Billikomot, fogadást csak illyen agarakkal lehet nyerni. Szűk határok között, cserje, erdős helyek mellett csak illyen agarak adnak gyönyört . . . 's élvezetet.

5. §.

De azt kérdi valaki : hát az illyen agár homokon soha sem fog nyulat? . . . Dehogy nem; csak hogy nem annyit mint a' fekete földön, és a' legjobbak közül egyet sem, és ez azon különbség, melly a' jó győző és sebes agár közt van; — itt térnek el egymástól legjobban az agarászi vélemények.

Az lévén a' kérdés: mellyik a' jobb agár? . . . az-e, melly minden nyulat megfog, ha hajtóhely van? . . . vagy az, melly minden nyulat utólér, de

a' legjobbat soha sem fogja meg? rövid distantián azonban a' középszerűeket felnyalogatja, míg ama' győző be sem éri?

Mondják : hogy minden agarász azon elv mellett harczol, a' millyen agara van. Ez megtörténhetik gyengeségből, mivel ha valakinek jó győzője van, könnyen elfelejti a' volt sebeset, és megfordítva. — Ha azonban elfogultság nélkül kell kimondani az elvet; én most mindenesetre a' jó győző-agarat szeretem inkább, mivel régi és practicus agarász vagyok; 's a' társasági agarászatok megszűntek, hol csak sebes agarak lehetnek nyertesek, mivel a' győzők magokat ki nem mutathatták.

Most ellenben az igazi agarász előtt — nem az lévén már a' kérdés : hogy hány billikomot mutathat fel, mellyeket agarával nyert?... vagy — rövid helyen — milly sebesen fogdossa a' selejtes nyulakat?... hanem az : hogy megmutassa, miszerint agara a' leghatalmasabb nyúlnak is bír parancsolni. És ezt csak a' jó győzőssel mutathatja meg, e' szerint a' jó győzőst kell szeretni.

Ellenben a' kevesbé hozzá értőknek, megszorított téren vadászóknak, 's kik magokat agarikkal annyira kimélni szokták, miszerint zordon kritikus időkben, (midőn a' nyulaknak kétségen kívül nagy erejük van a' futásban) agarászni nem járnak; — ezeknek megengedem, hogy inkább a' sebes jó agarakat pártolják. De azután, ha arra a' leghatalmasabbra reá akadnak, ne fogják agarikra, hogy betegek; mert higgyék el, hogy a' sebes agárnak; — az alföldön, minden 50 nyúl között; homokon, Pestmegyében pedig — decembertől aprilig — minden 10 nyúl között találnak egyet, mellyet meg nem fog. Holott a' jó győző csak casualiter ereszti el a' leghatalmasabbikát is. Egyébiránt — mint mondtam — a' hely és individuumoktól függ az egész. Ha minden évben Kotsérra nem járnék, én is a' sebes jót választanám, — mig most és jövőre leginkább a' jó győzőkre fordítom figyelmemet.

Nevetséges állításnak tetszhetik ez sokak előtt. Hiszen — mondja valaki — az én agaram, egy messzes, öreg, 9 fontos nyulat 2000 öltre fogott; — honnan tehát e' vakmerő állítás?...

Megkérem a' pajtást, járjon velem csak 3—4-er is agarászni, fogok én olly nyulat kelteni, melyet agara csak egyszer, kétszer ér be. Akkor azután állításom, nolle velle el kell hinnie.

Különös, miként minden agarász könnyen reá áll, hogy kutyája jó, 's a' hibát szereti benne palástolni, mint az anyák gyermekeikben.

6. §.

Szabad legyen néhány példát felhoznom, állításaim igazolására 's annak megmutatására, mennyire zavarban vannak, 's milly tapasztalatlanok sok, régi agarászók is.

Még a' boldog időben, midőn a' társasági agaraszatok fenállottak, Kotséron lévén, két nap egyetlen nyulat sem birtunk fogatni, — nem lévén jó gyözös agarunk. — Egy phlegmaticum temperamentummal bíró barátom, ki 3 agarával a' laterre állott, 's futásra egyiket sem bocsátotta be, az agaraszat végével megkért: nézném meg az ő agarait, mivel a' társasági agarak között egy jó sem lehetett; miután a' nyulak mind elszaladtak. Én szívesen ajánlkoztam, 's barátom csak

hamar összefogat három nyulat. Midőn a' harmadikát felém czepelte; a' meglelégedéstől különben is piros arcza nyári hajnali színt festett, mint egy kinyíló basarózsa úgy nézett reám, 's kihívilag kiálta felém : „hogya tetszik?“ --- „Sehogya sem“ — felelék; mire ő boszankodva úgy földre sújtá a' szegény nyulat, miszerint élő gyermekei azonnal szörnyet haltak. — Látván, hogy itt felvilágosításra van szükség, rögtön anatomizálni kezdém a' nyulakat, mire barátom is elismeré, hogy egyik nyúl süldő volt; másikat igen megszíról hajtották idegen agarak; a' harmadik pedig szegény sokad magával volt; de azért — bár ki nem mondá — agarait sokkal jobbaknak tartotta a' billikomot nyertnél, pedig sem sebesek, sem győzősek nem voltak, hanem egy harmadik osztályba tartoztak, mellyről alább teendek említést.

Egy másik agarász-pajtásom, azon kérdésre : mi caractere van agaradnak? azt felelé : „Sebes.“ Tudván, hogy tréfálni szokott, körül néztem agarát, ha nincs-e megharapva. — Épnek találván, megpróbáltam; de azonnal észrehevém,

miszerint agara, csak bizonyos nyulacskákon sebes, és csak bizonyos pontig tarthatja magát; az igazi nyúlön ellenben el fogja veszíteni sebeségét. Minthogy azonban barátom szenvedélyes és ujonez agarász vala, nem akarám agarára az anathemát kimondani, hanem csak annyit nyilvánítk, miszerint november- és a' többi téli hónapokban, nem leend agara sebes. — Majd megaprehendált. — Pedig a' következés megmutatá, hogy igazam volt, 's november 3-dikán maga a' tulajdonos is elismerte állításom igazságát. — Szerencse, hogy senki nem kérte, mivel különben megmentem barátomat egy kenyérpusztítótól! — Azonban később, daczára önvallomásának, barátom ismét kegyelmébe vette a' tarka agarat, 's mai napig sem hiszi, hogy olly rossz, pedig egy fa-kovát sem ér.

Biharvármegyében és a' Szilágyban, hol a' legjobb agarakat hallottam, e' régi 's practicus agarásznál, elmentem megnézni elébb a' Sárretin a' leghiresebbet, megpróbáltam az én jó győzőmmel, 's a' vetélytárs önbizonyítványa szerint, a' maga agarát az enyém mellett agárnak

sem tartotta; pedig a' Györivel 5—6 nyulat szokott fogatni (mit magánjegyzékéből is kimutattott); de gyalogló lévén az enyém mellett egyet sem fordított.

A' Szilágyban két Solofängerre akadtam. A' szives házi gazda éppen akkor hozott — egy agárral — két szép nyulat, midőn hozzá érkeztem; 's azt állitá, hogy 4—5 nyulat is szokott fogatni, pedig december vége felé volt. Nem sokára a' másik Solofänger is elérkezett, 's gazdája szinte olly dicséreteket halmozott reá. — A' kutyák természetesek 's szépek levén, nem legjobb ízűn aludtam. De mi történt? összevetvén őket, az én győzősömmel, egyik ment valahogy, a' másik niksen maradt.

7. §.

De lássuk most a' jó győzős agarat.

Ha valaki azt állitja : hogy az ő agara igen erős, 's minden nyulat elfog — csak hajtóhely legyen; vigyázzon! ne hogy összezavarja a' gyalogló agárral; mivel a' fekete földön lévő győ-

zös agár — a' homokon — gyaloglóvá válik. 'S bár elegendő szaporasággal látszik is gyengébb glébán a' nyulat érni azért, nem hogy meg fogná azon hatalmast, de — mit gyakori tapasztalásból mondhatok — ott utól sem képes érni.

Az igazi jó győző ellenben, minden nyulat köteles megfogni; ezek szerint :

100 lépésre felkelt nyulat tartozik utólérni 800—1000 ölig, 200 lépésre felkeltet 1500 ölig. Ezentul minden következő 100 lépésre 100 ölet számítok, és így fél annyit mint a' sebes agárnál, (ha a' nyúl bemutattható). A' győző agár a' nyúl felkeltével hátrább maradhat ugyan egy kevésbé, de ha egyszer azt közelíti, erejének emelkedni kell a' szerint, mint a' nyúl ereje csökken, vagyis minél tovább éri el a' nyulat, annál nagyobb hatalmat köteles felette kifejteni; a' legmeszszebb hajtásnál a' nyulat csak borogatni szokta.

Mind ezen állításom mellett is a' nyúl sokszor megmenekszik, miért is kikaczaghatnának az illetők, de csak úgy, ha a' győző a' legmesz-

sebb distantíán is a' nyulat többször hatalommal nem érte, 's a' mentőhelyen is rajta nem hajtott. Különben ez eseteket a' jó agarász — a' nyúl csak casualiter menekedvén meg — mindenkor fogásnak számíthat. Egyenes futásban azonban ama' jó győzőnek, bármily hosszú legyen is a' hajtás, megállani nem szabad, de más-kor sem, kivévén a' következő eseteket.

1-ör. Midőn a' meleg szerfelett nagy.

2-or. Ollyan nyulon, melly 15—20 vágáson túl fogatja meg magát. Mivel ilyen esetben a' sok derekalásba beleútván, az agár elfulad, sőt a' guta is megüti. Megmutatta azonban, hogy egyenes futásban, mind sebesebb, mind győzőbb volt a' nyúlnál.

3-or. Ha a' fiatal agarakra hajtás közben komondorok szaladnak, vagy ha jégnek fut a' nyúl.

Ellenben a' gyalogló kutya a' nyulról soha sem áll le. Ha nem éri, szemmel kíséri azt végtelen térségen 's csak akkor éri utól, ha a' nyulból a' szuszt kiszoritotta. És ezt nevezzük belemaradásnak.

Az ilyen agár egy categoriában áll azon sebessel, melly csak bizonyos pontig futós, 's egy pipa dohányt megér. Sok nyulat megfoghat, de csak tessék, kinek gustusa van hozzá. Egy jó barátom Szabolcsban ilyen agarat szeret! Szép passió, főkép rossz lóval!! . . .

Ezek szerintem a' nyulpusztító-agarak, ilyenekkel kínlódik az agarászok legnagyobb száma. Fekete földön így ámitják gazdájukat, míg csizmává nem alakulnak, per metemphisichósim, de a' leirt nyulon, mi hamar kiviláglanék turpisságuk, miként sem sebesek, sem győzősek nem lévén, mégis csudákat beszél róluk gazdájuk, 's egész unalomig dicséri az ilyen agarát. — Vidd Kotsérra 's tisztában leszesz vele. — A' diákos agarász éégig szokta magasztalni, a' practicus agarász pedig csak unaloműző- 's pecsenye-fogóknak tartja.

Ellenben, milly kimondhatlan édes érzés fogja el az agarász keblét, ha a' leirt jó sebes, vagy győző agárral . . . Kotséron, jó lovon . . . jó nyulon . . . jó szemmel . . . agarászhatik. Ilyenkor lerázván kebléről a' bajok özönét . . .

magánkivül, . . . mint túlvilág szülöttje érez, nem látva mást előtte, csak gyönyört! . . .

A' gondolat 's bánat
 Háta megett marad,
 Felséges látvány! hogy
 A' nyúl miként szalad,
 Gyakran futásával
 Életét megmenti,
 Ollykor agaradat
 El is temetheti.

8. §.

Eddig mindig csak egy agár futásáról volt szó. Most próbáljuk összeilleszteni a' két sebes agarat, 's lássuk mi történik.

Ha a' hajtás csak 1500 öles, mind a' két agár meg fogja tartani a' posztionál, kevés különbséggel — legfelsőbb — sebes futását; mivel a' hajtás alatt tett munka köztük megoszlott; a' fujtatásra jutott idő, 's ritkaság, hogy a' nyúl kézre ne kerüljön.

2000 öles hajtásnál már észre vehető leend az agarak bádjadt szaladása, a' forgatások megszűnnek, 's a' nyúl végerejét öszveszedve rendesen megmenekszik. 2000 ölon felül a' két agárral az történik, mit feljebb egyről állíték.

9. §.

Most vessük össze a' két győzöt.

1500 öles hajtásnál ezek legdiadalmasabban hajtának, mint karvaj a' galambot, akkint a hajgatják a' nyulat; 's a' nehéz munkát úgy adják egymásra, mint a' jó labdászok között megy a' játék. — 2000 öles hajtásnál még mindég frissen megy a' munkálat, de a' fogások — a' mennyiben a' nyúl ereje csökken — apróbbak levén, nem olly izletesek, jól esik mégis, mivel biztosak.

2000 ölon túl jönnek a' számító szaladások. Egyik a' másakra vár, ha háta megé közel esik, füleit hegyezi. Kevéssé ferdéznek, ohajtván mielőbb a' véget, mivel ilyen hajtások után gyakran a' jó agárnak is vége. . .

Próbáljuk most a' jó sebes agarat, közönséges angol, vagy fekete földön sebesnek nevezettel, együtt futtatni.

200 ölön — de tán még tovább is — együtt fognak szaladni, 's mintha járomban huznának, úgy vetélkednek. Megtörténik, hogy a' jó sebes még hátrább is marad 3—4 lépéssel. De midőn a' 200 ölön túl futottak, az állítólag sebes meg fog ragadni. A' jó sebes előre megy 's midőn 500 ölre beérte a' nyulat, már 50—60 ölre lesz hátrább a' másik. És ha véletlenül a' sürü forgatások közt fel is hatol a' nyúlhoz; úgy látszik, mintha a' jó sebes elelnyelne meg kitenné. Meg megkinálja sokszor, de mindannyiszor hátramarad, nem éri, és csak az ultimozásnál szokott a' nyúlhoz kapkodni. Gazdája azonban ennek is megörül, nem átalván kimondani: hogy végét az ő kutyája tette !!...

Igaz, ha a' nyúl 300 ölön túl nem birt volna szaladni, az én jó sebes agaram megvereték, vagy legalább leesik, mivel 300 ölön szinte olly gyorsan vagy még ügyesebben szaladt a' másik.

Ebből kiviláglik, hogy a' rossz nyúl mennyire zavarba hozza a' kontár agarászokat, 's ez az oka, hogy a' fekete földön igen kevés a' jó agarász. Pestmegyében magában több van, mint egész Magyarországon; mert ha ősszel megcsalja is agara, a' téli hónapokban tisztába fog vele jönni.

10. §.

De nézzük a' jó győzöst azon középszerűvel, melyet gazdája sebesnek és győzösnek állit.

Kiindulásuk után az én győzőm csakhamar el fogja hagyni társát; 's gazdája előre kiabál: „rászedtél, hiszen agarad sebes.“ Én nem szólok csak hajtás után. — A' nyul érve van, de mindég a' győző éri. Sok forgatások után végre a' sebes győzőre kerül a' dolog, de a' munka unalmas és hosszas; mialatt az én győzőm — egy kissé fujtatva — ismét általveszi a' nyulat 's végfogytig éri. Valahányszor társa előre esik, mindannyiszor elel nyeli, meg kiteszi; de az elkapás nem az övé.

Ekkor gazdája felkiált : „csak még 200 ölet ment volna a' nyúl, akkor mutatta volna kutyám ki magát !“

Kénytelen valék felszólalni : „kedves barátom, ne haragudjál, de agarad sem nem sebes, sem nem győzős, ('s ez a' minap is történt velem, még pedig egy régi agarász pajtásom fejezte ki így magát, kinjában tört lábu agara mellett) hanem a' rossz nyulon sebes-, a' közép-szerűn pedig győzősnek mutatkozik.

Az én valóban jó győzős agaraimnak legtöbbet ilyen agarak mellett kellett még az idén futniok. 'S némelly nádi agarászok ugyancsak ex convictione elejtették őket a' közepszerű mellett.

Egy közel rokonom, kiből kis igazítással jó agarász válhatnék, mai napig is azt hiszi, hogy a' minap megverte agaramat. Pedig, ha ama' hatalmas felkel, kiviláglik : miszerint agara sem nem sebes, sem nem győzős, 's az oka ennek igen egyszerű; mivel agarai már decadansba vannak 's még jó nyulat soha sem hajtottak.

11. §.

Utoljára szalasszuk együtt a' jó sebeset a' jó győzővel.

Praxisban — ha lehet — ezt el kell kerülni, mivel itten ítéletet hozni igen kényes dolog; de legbajosabb is. Az egyik agárnak becsületéből igen sokat lehuzhat, a' száj as és furfangos agarász. Illyenkor a' tulajdonos elkedvetlenedik; feje megfájul 's a' társaságból is elszökik, mint ez velem és másokkal is megtörtént.

No de miután benne vagyunk, hadd fusson. — Lássuk a' maga nemében legjobb hiv párákat.

500 ölre beéretik a' nyúl a' sebes által; midőn a' győző 20—25 lépést hátra marad, 300 ölon több fordítást tesz, 's a' győző előre is esik. De mint villám hajt el a' sebes mellette, ismét éri többször éri a' nyulat. A' hajtás már 1000 öl felé van, midőn a' győző által veszi a' munkát. Megjegyezvén, hogy ha a' sebes elhagyja maga mellett menni a' győzőt, lehuz a' sebesnek; ellenben, ha a' nyul ráesik 's ugy

jut a' nyulhoz a' sebes 20—25 lépést hátrább maradhat. 'S ha a' győzős 200 's több ölon azt teszi, a' mit előbb a' sebes; szerintem egyenlőn állanak, a' két agár össze fog jönni; a' forgatások sebesek, az erő egyformán látszik fecsérelve. De a' practicus agarász észre veendi a' sebes agár lankadását; látni fogja mint veszti Schwungját, mint nő ereje a' győzőnek felette; tapasztalni fogja, hogy a' sebes már nem bir keresztül szaladni társán, ha reáesik a' nyul, rövid fogásokban még talán utól éri a' nyulat, hosszabb huzások azonban már csak a' győzőé, míg végre diadalmat vesz a' sebesen, — diadalmaskodik a' nyulon. És ez felséges látvány, midőn :

A' sebes a' hajtás
 Elejét czipfrázza,
 De a' végét mindég
 A' jó győző rázza.
 Felosztják hát egymás
 Közt a' nehéz munkát,
 Mint fel szokta váltani
 Nappal az éjszakát.

Most fusson e' két agár fekete földön, a' sebes tökéletes hatalmat fog nyerni a' győzőn. Illyen egy pár agarat szeretnék én, 's ha nagy úr volnék, lenne is!

Közönséges hajtásokról nem akarok szólni, azt ugysis eleget láthatni. De sokkal nehezebb is azt theoriában előadni.

12. §.

Miután az agarakat öt osztályba tettem, t. i.: jó sebes, jó győző, közönséges, mellynek bizonyos kitartása és szaporasága is van, bizonyos pontig sebes, és végre gyalogló; szükségesnek látom a' nyulakat is azok szerint classificálni azon különbséggel, hogy a' nyulak szerintem csak négyfélék lehetnek. 1) Vannak tehát a' legsebesebb nyulak, mellyek, keljenek fel bár messze, vagy közel, nem hagyják magokat érni 1500 ölön alól, de akkor két-három fordítás, és azonnal vége; 's e' szerint ezt csak a' jó győző agár érheti 's foghatja el. 2) Jönnek a' nem annyira sebes, mint inkább győző és ügyesen parirozó nyulak. Ezen fajta nyulak

leginkább szokták a' legjobb agarakat is csúffá tenni; eleinte magukat könnyen hagyván érni, mindaddig, mig végre egy nehezebb terrenumra viszik az agarat, 's ott lankadásukat észre véve, minden erejüket öszveszedvén, az agarat meghaladják, 's már sokat derekalván rajta; ritka agár, melly magába hajt, hogy efféle nyulakon ujitani kedve legyen, 's annál fogva azt mindig nehezebb megfogni és sokkal jobban kiállítja az agarat mint az első, bár az valóban futósabb volt, de illyet is ritkán fog a' jó sebes, mivel ez is 1500 ölön túl kerül kézre. 3) Jönnek a' közönséges nyulak, mellyeket, ha jó sebes hajt, 800—1000 ölig rendesen a' nyeregbe van; jó gyözös 1000—1200-ig; a' közönséges agár pedig diadalmasan hajt rajta; soká éri, nagy huzásokat tesz, és végre 2000 öl körül fogja meg; a' gazdája úgy hiszi, hogy a' nyul igen jó volt, mivel majdnem azon szerint hajtott és fogta mint feljebb megírtam; a' jó gyözőnek kötelességit pedig, koránsem, csak a' nyúl volt olyan, melly ötöt jóvá tette. És 4) jönnek, a' bizonyos pontig futós nyulacskák. No, ezen fajnak már valóban

competens társa azon agár, mellyet Hegyaljára valónak neveztem feljebb. Az e' fajta nyulak olly sebesen szaladnak egy bizonyos pontig, hogy ha ugy ki birnák 1000 ölig, semmiféle agár sem foghatná meg őket; de rendesen 200—300 ölig tart minden tehetségök, 's miután vannak agarak, mellyek szinte addig legények, a' legjobb agarat is háttérbe szoritnák, de magokba is nagy hahotával szokták az illy sepredéket felnyalogatni; a' gyalogló pedig egész hajtást ad neki. Vigyázatok tehát, agarász-pajtások, hogy a' nyúl meg ne csaljon benneteket; ha soká éri agarad, és nagy distantián fogta meg, reá ne mondd, hogy jó győző kutyád van, ha pedig csak úgy kapkodja röptibe, mint ölyv a' galambot, ne fogd reá a' világért sem, hogy sebes, ha csak már igazi nyulakon és jó agarakkal többször meg nem próbáltad. — Én láttam valaha egy juhászkutyát, igen nagy térséget megszaladva, fogni egy nyulat; oda menék, a' juhászt kikérdezém, ki azt mondá: hogy puskás lőtt hozzá 's csakugyan egy lába eltörött. A' komondort becsalta a' plezu-ros nyul 's majd életébe került; de a' juhász

azért nyúlfogónak nem állította. Olyan sebeset pedig most nem régiben is láttam, hogy az én győzősöm előtt hármát is peczczentett az első nyulón; egy jó pajtásom kimélni akarván, avval jött hozzám, hogy: „agaradnak talán baja van, mivel lassan szaladt?” — „Nem!” — felelém — a’ nyúl igen rossz volt ’s meglásd, ha a’ második jobb lesz, a’ Jordán kutyám sebesebb fog lenni. És szerencsére úgy lön, jó nyúl kelt, a’ Bársonka 20—25 lépéssel volt előbb, de nem bírta beérni, ’s midőn az enyém megvágta, 50—60 ölre maradt le, mivel csak egy bizonyos pontig tartotta magát, hanem ez mindamelletted kedves maradt a’ háziasszony előtt.

13. §.

Azonban, miután appodictica veritas, csak kétszer kettőn alapszik, ne keressünk itt mindenben csálhatatlanságot; ámbár, ha valaki rövid előadásom szerint figyelemmel agarászik, látni fogja, hogy a’ dolgot megközelítettem. Én ez itt leírt állításaimat igazolni fogom, prókátori fogások, minden csekélységbeni gáncsok, vagy éppen

közbejött események nem fogván megzavarni. Ki mást állít, mutassa be tettel. Én saját elveim mellett maradok, és szük erszényem mindig rejt magába néhány forintot a' hitlen Tamások, és hü bele Balázs módjára összevissza handabandázók ellenében.

14. §.

És most még néhány szót általánosságban az agarakról és agarászókról.

Miután minden ember Pestmegyében nem lakhatik, de nem is akar oda menni, tehát soha sem fogja megtudni, mellyik a' jobb agara? Az igaz, hogy ha több jó agara van valakinek, 's csak afféle bodzafa-agarász, úgy muland ki e' világból, hogy soha nem tudta, mellyik a' jobb agara.

Ismertem ilyen agarászt, meghalt szegény agarával együtt, a' nélkül, hogy tudta volna, mellyik a' jobbik!

Ismerek egy másikat szomszédságomban is, (igaz, hogy ezelőtt koppós volt, tehát mi vele történt: nem csoda) ki egész évig ki nem birta

ismerni két agarát; sőt a' jobbikat egy rosszabbért elcserélte, 's még jól is feltoldta. — A' kún ember jól járt.

Van egy másik régi agarász-pajtásom, kiről már feljebb emlékeztem. Majd két évig agarászott veres 's fekete agarával, 's mindig jobbnak állitá a' feketét. Végre fogadásra hívtuk fel boldogult Pál linkás barátommal, 's megmutattuk nekie világosan, mennyire tévedt két évig. Ekkor szinte olly piros lón arcza, mint midőn a' három nyulat fogatta.

Túl a' Tiszán egy agarász-pajtásom, midőn vele vagyok, elismeri : hogy agarai roszak, és hallgat. De alig távozom tőle, azonnal nagy zajt csinál 's agarait jónak kürtöli. Az illyen agarász soha sem lesz tisztába.

Pestmegyében pedig, egy — különben értelmes — agarász-pajtásomtól azt hallottam, hogy neki csak angol agár kell. Nem irigylem barátom izlését, sőt sajnálom, mert meg nem foghatom, miként szeretheti azt, a' mellyet nem ismer jól, mert hogy egyszer-kétszer látott angol agarat futni, még abból nem nagy tanuságot szerezh-

tett magának, miután magyar agarakkal 25 év óta úgy sem tudott megtanulni agarászni mint én. Én csak azt tanácslom : szerezzen magának jó magyar agarat, ki fogja az elégíteni, míg az angol gyakran szégyenbe hagyja. Meghiszem, hogy a' hatalmas angolnak mindene jobb van, mert képzett művészet, szorgalom és számítás után állítja elő műveit, terményeit, mellyeket mi olly alakban, olly fénynyel elő nem teremthetünk; . . de olly erős nyulai, mint Pestmegye nagy résziben, kétlem, hogy a' skót buczkák közt is lehessenek; annyival inkább a' művelt Angliában, melly hasonló egy nagy kerthez. Én ugyan nem lehettem olly szerencsés, hogy magam láthattam volna az ottani nagyszerű agarászatokat; de azért tudom, hogy mi móddal szoktak azok gyakoroltatni, tudom, hogy egy legerősebb nyúlhajtás meddig szokott tartani; tudom, hogy egy jó agár hány nyulat képes elfogni; mivel olyanoktól hallám, kik jelen voltak ott, és itt látták az én agaraimat futni, sőt ismét visszamenve Angliába, nem rég azt írta egy, ezen tisztelt barátim közül, hogy jobb agarat a' legelső nagy agarászaton sem

látott, az én fiatal Lárínám nál; pedig én öt nem a' leghatalmasabbak közé számítom. Ha az angolnak olly erős és futós nyula volna, mint itt Magyarországon több helyein; meg hiszem, hogy akkor az agarai is a' legerősebbek lennének, mert ha szorgalommal, okszerű párzás által oda tudta vinni, hogy legsebesebbek az agarai; ugyan olly gond mellett a' leggyőzösbre is szert tehetne; de miután minden nyulat sebes futásában ott utól érhet, és meg is foghat az agár, ugyan nevetéses volna arra igyekezni, hogy lassabban érje utól, és magát a' nyúllal együtt kifárasztva tétesse a' nyeregbe. Még Magyarországon a' dolog ellenkezőleg áll; a' rossz középszerű nyulakat, itt is utól éri és fogja ugyan a' jó sebes; hanem a' leghatalmasabbakat csak a' legjobb érheti utól egyszer-kétszer sebes futásában; a' megfogás pedig nagy rogyadozások között történik, és vajmi ritkán. Innen is azt huzom ki, hogy a' melly agár igen sebes, az egy hatalmas homoki nyulat meg nem foghat, mert ha sebes futásban elérte is néhányszor 2000 ölig, vagy tovább ki nem bírhatja; ezen alól pedig egy

agárnak nem lehetvén megfogni a' legjobbak közül valót. Én tehát ezzel nem húzok le semmit az angol jó agárnak, sőt becsülöm 's hiszem is, hogy a' maguk nemében jobbak mint a' magyar agarak ; de mint hogy a' magyar nyulakat jobbaknak tartom az angolnál, itt nem szeretem az angolt, mert in fine finali a' nyulat csakugyan meg kell fogni, mindig egy agárról lévén szó. — Láttam mintegy 20 angol agarat, rossz egy sem volt köztük, characterökre nézve mind se bes, de végrehajtó erőt jó nyulon egyben sem tapasztaltam. Mondhatja valaki : „igen, mivel a' javát nem láttam, mivel az felette drága és talán ki sem hozható“; meghiszem, hogy még sokkal jobbak lehetnek, de meg vagyok győződve, hogy annyival már nincs jobb a' világon, mint a' meny-nyivel még én tudnék jobb nyulat költeni azoknál, melyeket az említett angolok nem értek. — E' szomorú nagy dráma, melyet gondatlanul eljátszottunk; jól tudom, hogy minden embert lehangolt és földig sújta; én magam sem tudom, hogy jöttem ezen gondolatra: hogy írjak, 's illy kisszerű dologgal bibelődjem. Unalom 's kínos

fájdalom okozta-e ezen szerény munkácska ter-
vét? vagy tán ama' régi jó nóta jutott eszembe :
„Megvirad még valaha?“ nem tudom. Elég
a' hozzá, hogy e' töredék megszületék, mellynek
szerzője mint író épen nem ajánlja magát, hanem
mint agarász reményli, hogy fölléphet. Szeretném
is a' dolgot valóban tisztába hozni, 's egy nagyon
jó angolt egy legjobb magyar agárral kipróbálni,
de az agarászat sokba, rendkívül sokba kerül.
Akár minő jók legyenek is valakinek agarai,
nyerjenek bár el minden billikomot; ha magával
jól számol : passiója ugyan ki leend elégitve; . .
de a' vállalat nem sokat importál. Ha csak annyi
birtokom is volna, hogy a' földem közepén felkelt
leghatalmasabb nyulat a' mostani jó győzőseim
posztíóra szaladva lefoghathán, mindent elkö-
vetnék, hogy valóban tisztába hozzam azon kér-
dést : a' magyar, vagy az angol agár jobb-e? —
de így lehetlen, mert a' sors anyagi tekintetben
mostohán tekinte felém. Azonban vannak még
házánkban sok szenvedélyes agarások, kik bár
szárnyszegetten, de mégis elég magasan repül-
hetve, kényesb vágyaikat teljesithetik.

Agarászati előörömükben hozassanak ők egy nagyon jó angol agarat. December végétől kezdve próbálják meg azt pestmegyei homokon és szerencsétlessék meg — hívásukkal csekélységemet. Ha nekem lesz igazam, ők nyernek; ha nem lesz állításom való, én sokat vesztek, és akkor is ők nyernek; ha pedig kiki megelégszik a' magáéval 's azt hiszi legjobbnak, azt sem bánom; de addig az angol agár ellen mindig ki fogok kelni, míg az ellenkezőt nem tapasztalom. Azt pedig, ki a' jó győzöt becsmérlené, ha lehet, kiszorítom a' síkra 's reménylem, igazolandom magamat. Sok jó barátommal versenyeztem már azon, hogy az angol vagy a' magyar agár jobb-e? Szóval egymást le nem győzhettük, tettelegességre a' dolog nem került, mivel az angol agár tulajdonosát sehogy sem bírhattam reá, hogy velem kemény fagyon futtasson; egy másikat pedig arra nem vihettem, hogy tavasszal a' felpuffadt homokszántáson próbálja meg agarát, — azt vetvén okul az első: hogy agarát semmi áron fagyon meg nem szalasztja, mert örökre megromolhat, körmeit bizonyosan elrúgja; a' másik pedig mint

tekintélyes férfiú megrovatni magát nem akarta, miután tavasszal már a' törvény tiltja a' vadászatot. Mindkettőnek igaza volt, de nem az én állításaim ellen, hanem csak morális szempontból. Az egyiknek azt felelém : hogy az elvért feláldozom magát az agarat, nem csak körmeit; miután az én magyar agaram is ott szaladt volna; — a' másiknak pedig azt mondom : hogy inkább september és october hónapokban ne menjen ki egyszer sem, mert a' mit akkor megfogat, szinte tavasszal megfiadzanak; 's ha egy hónap alatt megfogatna ötvenet, martius végén csak ötöt fogasson, magát jobban ki fogja elégitve látni, a' közönségnek pedig tizenöt nyulat enged által, mert az öt nyúl, ha mind nöstény lenne is, harmincz fiat nevelhet fel egyremásra 's az anyákkal az egész harminczötre üt; . . . 's még ha megperelik ezen allegatio mellett talán a' bíró absolválja is. — Denique jó nyulon bajos látni őket, mivel nagy urak kezei között vannak az angol agarak, kik kényelemhez szokva csak ősszel szeretnek vadászni, már pedig azt tapasztalásból állithatom, hogy sok olly sebes magyar agár is

van, melytől ősszel a' jó győző ritkán tér a' nyúlhoz, és a' téli hónapokban, megfordítva az igazi hatalmas nyúlön alig segít a' valódi győzőnek. Azt hiszem, hogy minden angol agár is így járna.

Végre vannak még olyan agarászok is, kik nem átalják kimondani, miszerint ők csupán magukban tulajdon agarukkal szeretnek agarászni. Ezekről — úgy hiszem — nincs mit szólanom.

15. §.

De majd el is térek a' tárgytól. A' felhozott példák azonban annyit igazolnak, hogy az agarászat nem olly könnyű mesterség, mint azt sokan gondolják, mert az agarat felismerni — különösen fekete földön — nehéz feladat.

E' szerint hát a' practicus agarász sem hozhat tiszta ítéletet? Vagy igen! csak hogy vigyázzon, mivel könnyen megbotolhat. Miből ítélhet tehát a' jó agarász a' középszerű nyulakon?

Legelőször is vigyázzon az agár szaladási modorára, mely az agarász előtt ideában mindig

cinosura legyen; azaz : sok hatalmas agarakat látván futni, azoknak mozgásait mindig a' próbálandó agár mellé gondolja. Vizsgálja továbbá, mint fogy a' föld alatta, ha van hely az agárnak kiereszkedni. Hozzá teszi-e testét az agár a' földhöz? hogy azt mellével horzsolja? megnyulik-e? mintha ketté akarna szakadni? — Figyelmes legyen, hogy melyik agár előtt fut egyenest kevesebb ideig a' nyúl; 's koránsem azt, melyik forgat többet, mivel ebből nem az agár jobbságát szoktuk megítélni, hanem : hogy melyik marad föl.

Nem úgy, mint minap egy barátom (Csóka nevű agár tulajdonosa), ki annak örült, hogy agara soká vitte a' nyulat 's többet peczeltette, mint az enyém, melly bár kevesebbszer, de mindig halálosan vágott hozzá.

Nézze meg továbbá az agarász, ha a' vágások Schwunggal történnek-e? megülteti-e a' nyulat az agár, vagy csak csapkod hozzá 's mint a' szitát két oldalt pofozza?

Vigyázzon, hogy miként halad a' hátulsó agár az elsőhöz 's — ha van hely — megakadás

nélkül megy-e el társa mellett? olly egyenes futást értve, melly legalább 80 öl legyen, mivel sűrű forgatások között kurta elmenetel előttem semmit sem számít.

'S végre vizsgálja meg a' jó agarász, hogy 5—600 öl futás megtörtént-e? mivel rövidebb térségen ítéletet hozni bajos dolog, mert könnyen megeshetik, hogy 300 ölon a' középszerű angol vagy Hegyaljára való sebes megverheti az igazi sebeset is, azon a' distantián épen ugy, vagy még sebesebben szaladván. Így gyakran következtelenségbe eshetik az igazi jó agarász is.

De ha a' fent leirt mozgásait kiveheted az agárnak, biztosan reá mondhatod, hogy: ez a' jobbik — bár a' másik három annyit fordított is.

Csald el Kotsérra, ott igazolhatod magad.

Fogadást elítélni legkönnyebb, — még az ürgén is. Sőt a' valódi agarásztól azt kívánom, miszerint három agárról, melyeket soha sem látott; egyenként megfuttatva, hozzon helyes ítéletet 's fejezze ki jellemöket.

Mindenesetre az agarak jók legyenek, 's a' próba homokon történjék téli hónapokban.

Nem pedig olyan tréfát kívánok tétetni, vagy tenni, hogy kettő, vagy mind a' három agár egyforma legyen, mellyek közt különbséget — kettősbe is — csak jó nyulon lehet eszközteni. Az illy eset, ha nincsen fogadás! tréfának megjárja.

16. §.

Nézzük még az agarászok fő kellékeit.

Ehhez megkivántatik először is a' jó szem, jó ló, friss felfogás, bátor lovaglás 's legalább tíz évi folytonos agarászat, — ha magának nem volt, mások jó kutyáival. Továbbá, ítélethozásban, távol az önzéstől, távol minden érdektől; ítéleteiben következetlenségbe ne ejtse magát, 's inkább elveihez legyen hű, mint a' régi agarászat szabályaihoz. Ítéletét mindig tudja motiválni, 's figyelmét — a' hajtásban — az agárnak egy félrenézése se kerülje el. Nem úgy, mint gyakran történik, midőn azon vitatkoznak: hogy az A. kutya érte-e be, vagy a' B. agár? vagy midőn egyik azt állítja, hogy az egyik agár azért maradt le, mivel felbukott; a' másik pedig erősen

bizonyítja, hogy nem esett el. Sőt tudok esetet, midőn egy fekete és fehér agár futván együtt, mindenik gazdája a' magáét kiabálta elsőnek. Legfőbb egyik hibája az agarászoknak a' hajtás-előadásban rejlik, nem ügyelvén semmit a' distantiára, nem a' vágásokra. 500—600 lépés közönséges, midőn a' nyúl messze kel, pedig csak sík földön mutatható ennyire be, és midőn már nagyon messze kelt, úgy szokták magukat kifejezni „1000 lépést legalább ugrott,“ 's ha nagyon meg akarják dicsérni agarukat és a' nyulat, sokszor hallottam mondani, hogy 100-ig vágta, pedig negyven fordítást két agártól sem látott senki, egytől pedig annyival kevésbbé. Megtévednek továbbá az agarászok, midőn a' megfutott térséget mérik fel; 2000 öles hajtást olly hamar látnak, pedig ez hej ritkán esik ám meg;.. fél mérföld az Magyarországon! — Nem szoktak különbséget tenni az érés vagy fordítás között, 's ezen nagy disputa van, pedig könnyen megmagyarázható. Ha csak a' nyúl érve van, még akkor ő egyenest szalad, és soha meg nem ül; ha az agár fordít vagy vágja, mindannyiszor a' nyúl egy mom-

maig megül, mit havon láthatni, az érésnél a' nyúl 's agár között egy kis ablakocska szokott lenni; közel lévén az agár, a' nyúl hol balra, hol jobbra hajlik, mit véggel nézve ugy látszik, kivált a' gazdája előtt, hogy forgat az agár, pedig oldalt a' rés mindig kivehető. Van agár, melly soha sem fordít, csak mindig érve hajtja a' nyulat, míg végre jó alkalmat nem lát, 's akkor megkapja a' farát vagy a' lábát; ellenben olyan agarak, mellyek Schwunggal érik a' nyulat, hátul soha meg nem kapják, hanem rendesen derekon. Vigyázzon tehát a' biró, vagy a' ki az agarászatot el fogja mondani a' fent megirtakra, vágásnak ne mondja az érést, mert ha csakugyan hozzá nyúl a' kutya a' nyúlhoz, fordítás nélkül is meg lehet látni, hogy akkor is más irányt fog venni a' nyúl, bár meg nem ül, de a' hézag megtelik, és akkor lehet érésnek nevezni; a' fordítás- vagy vágásnál pedig, nyúl, kutya együtt más irányban fognak jutni, 's a' megülés után fogja folytatni előbbi szaladását, ha positióra fut, ha pedig az nincs, a' merre lehet.

Pedig gyakran illy agarászok ítélete alá kell esni agaradnak. 'S a' bíró nagy képekkel le ejti agaradat.

A' jó agarász-bírónak, ha egyszer kimondta: „ez az agár meg van verve“, mindig igazolnia kell azt, mivel ez már nem a' fogadás' vagy felmaradás' kérdése. Sőt állítása mellett — erszé-nyéhez képest — fogadást is köteles elfogadni.

Nem úgy, mint egy nagy úr barátom tett velem, ki ugyanezen állításimat magáévé tévén, azt mondá, miszerint ő soha sem fog úgy itél-
ni, hogy állítása mellett ne fogadna. És mégis mi történt? Másnap az én jó agaramat, nagy combi-natiók mellett, egy selejtes mellett le ejt-
tén, én azonnal szavánál fogtam, 's az agár tulajdono-sával együtt (ki ugyancsak látszék örülni a' ked-vező ítéletnek) 50 pengő forintra provocáltam.
De egyiknek sem lévén kedve elfogadni a' foga-dást, én ingyen megmutattam, hogy agaruk a'
második nyúlón sem sebes, sem győző nem volt. Az enyém a' nyulat szóló zta.

17. §.

A' végzet beleegyezésével már 20 éve, hogy agarászom jó lovon, többnyire jó agárral; Mátra tetejéről a' róna Bánátig; lengyel határoktól le a' sivány, buczkás Orgoványig. Közép számitással megfogattam 10,000 nyulat, soha az agarak futása meg nem csalt. Állításaim ugyan nem valósultak mindig, de nem az agarak felett hozott ítéletnél, hanem azon száz előfordult körülményeknél, mellyek az agarászatban mindig előjöhettek, 's mellyet ma l h e u r n a k nevezünk.

Ezen rövid értekezést is azért kívántam jó barátim számára írni, hogy az itt felállított elvek mellett fogok én ezután is agarászni. 'S mindamellett, ha olykor-ollykor ellenkezőleg ütne ki állításom, azzal mentendem magamat, hogy ezen tudomány nem a' 2×2 alapszik.

Azért hát, agarász pajtások! szerezzetek jó agarakat, állapítsatok meg egy fajt, mellyből már 20 — 25 év óta sok jó agár került. Növeljete nagy szorgalommal, 's másfél éves korában vigyétek Kotsérra. És ha ott nem hatalommal sza-

lad — bár reggeltől estig öli is túl a' Tiszán, vagy a' tenyői sík pusztán a' nyulat, — ne örülj neki; ne hidd, hogy jó, hanem igyekezz tőle megszökni és jobbat szerezni, ha csak különösen nem szereted a' nyúlpecsenyét.

Mi az agarak nevelését, belső és külső jellemeket, szóval : az egész agarászat practikai oldalát illeti; lásd Pálincás Samu : „Az agarász-vadászatról“ irt könyvét.

*
* *

Minthogy a' jó állat is megérdemli , hogy emléke fönmaradjon, ide jegyzem azon legjobb agarak neveit, mellyeket életemben láttam.

A' legjobb gyözők nevei :

Báró. — Nadányi Imreé.
Badár. — Nadányi Imreé.
Cziczka. — Fazekas Károlyé.
Rajta. — Fazekas Károlyé.
Csella. — Graefl Ignáczé.
Nilus. — Böszörményi Józsefé.
Minta. — Retsky Andrásé.
Szajha. — Halász Gedeoné.
Mákszem. — Retsky Andrásé.
Jordán. — Retsky Andrásé.

A' legsebesebbek nevei :

Medsi. — Báró Wenkheim Lászlóé.

Vanda. — Beretvás Györgyé.

Rénus. — Nadányi Imreé.

Fondor. — Blaskovics Gyuláé.

Ráró. — László Imreé.

Noszka. — Koller Ferenczé.

Jancsár. — Retsky Andrásé.

Lárma. — Retsky Andrásé.

